

SODBA SODIŠČA (veliki senat)

z dne 21. decembra 2011*

V zadevi C-27/09 P,

zaradi pritožbe na podlagi člena 56 Statuta Sodišča, vložene 19. januarja 2009,

Francoska republika, ki jo zastopajo E. Belliard ter G. de Bergues in A. Adam, zastopniki,

pritožnica,

druga stranke v postopku so

People's Mojahedin Organization of Iran s sedežem v Auvers-sur-Oiseu (Francija), ki jo zastopajo J.-P. Spitzer, odvetnik, D. Vaughan, QC, in M.-E. Demetriou, barrister,

tožeča stranka na prvi stopnji,

* Jezik postopka: angleščina.

Svet Evropske unije,

tožena stranka na prvi stopnji,

Evropska komisija, ki jo zastopata S. Boelaert in P. Aalto, zastopnika, z naslovom za vročanje v Luxembourg,

intervenientka na prvi stopnji,

SODIŠČE (veliki senat),

v sestavi V. Skouris, predsednik, A. Tizzano, J.N. Cunha Rodrigues (poročevalec), K. Lenaerts in J.-C. Bonichot, predsedniki senatov, E. Juhász, G. Arestis, A. Borg Barthet, M. Ilešič, L. Bay Larsen, T. von Danwitz, A. Arabadžiev, sodniki, in C. Toader, sodnica,

generalna pravobranilka: E. Sharpston,
sodna tajnica: L. Hewlett, glavna administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 8. septembra 2010,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi 14. julija 2011

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Francoska republika s pritožbo predlaga razveljavitev sodbe Sodišča prve stopnje Evropskih skupnosti (zdaj Splošno sodišče) z dne 4. decembra 2008 v zadevi People's Mojahedin Organization of Iran proti Svetu (T-284/08, ZOdl., str. II-3487, v nadaljevanju: izpodbijana sodba), s katero je to ugodilo tožbi organizacije People's Mojahedin Organization of Iran (v nadaljevanju: PMOI) za razglasitev ničnosti Sklepa Sveta z dne 15. julija 2008 o izvajanju člena 2(3) Uredbe (ES) št. 2580/2001 o posebnih omejevalnih ukrepih za nekatere osebe in subjekte zaradi boja proti terorizmu in razveljavitvi Sklepa 2007/868/ES (2008/583/ES) (UL L 188, str. 21, v nadaljevanju: sporni sklep) v delu, v katerem se nanaša na organizacijo PMOI.

Pravni okvir

Resolucija 1373 (2001) Varnostnega sveta Združenih narodov

- 2 Varnostni svet Združenih narodov je 28. septembra 2001 sprejel Resolucijo 1373 (2001) o določitvi široke strategije za boj proti terorizmu in zlasti proti financiranju terorizma. Odstavek 1(c) te resolucije določa, da vse države nemudoma

zamrznejo denarna sredstva in drugo finančno premoženje ali gospodarske vire oseb, ki izvršujejo ali nameravajo izvršiti teroristična dejanja, jih omogočajo ali pri tem sodelujejo, subjektov, ki pripadajo tem osebam ali jih te nadzirajo, ter oseb ali subjektov, ki delujejo v imenu ali po navodilih teh oseb in subjektov.

- 3 Ta resolucija ne vsebuje seznama oseb, za katere je treba uporabiti te omejevalne ukrepe.

Skupno stališče 2001/931/SZVP

- 4 Ker je Svet Evropske unije menil, da je za izvajanje Resolucije 1373 (2001) potreben ukrep Evropske skupnosti, je 27. decembra 2001 med drugim sprejel Skupno stališče 2001/931/SZVP o uporabi posebnih ukrepov za boj proti terorizmu (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 18, zvezek 1, str. 217).
- 5 Člen 1(1) tega skupnega stališča določa:

„To skupno stališče se uporablja v skladu z določbami navedenih členov za osebe, skupine in organizacije, vpletene v teroristična dejanja in naštete v Prilogi.“

- 6 Člen 1(2) in (3) Skupnega stališča 2001/931 opredeljuje pomen izrazov „osebe, skupine in organizacije, vpletene v teroristična dejanja“ in „teroristično dejanje“.
- 7 Člen 1(4) in (6) navedenega skupnega stališča določa:

„4. Seznam v Prilogi je sestavljen na podlagi točnih podatkov ali gradiva iz s tem povezanega dosjeja, ki prikazuje, da je odločitev glede oseb, skupin ali organizacij sprejel pristojni organ, ne glede na to, ali gre za začetek preiskave ali pregon zaradi terorističnega dejanja, poskusa ali omogočanja takega dejanja ali sodelovanja pri njem s podlago na trdnih in zaupanja vrednih dokazih ali indicij ali obsodbe za taka dejanja. Osebe, skupine in organizacije, ki jih je Varnostni svet Združenih narodov opredelil kot povezane s terorizmom in proti katerim je odredil sankcije, se lahko vključijo na seznam.

V tem odstavku ‚pristojni organ‘ pomeni pravosodni organ, ali kjer pravosodni organi nimajo pristojnosti na področju, za katerega velja ta odstavek, enakovredni pristojni organ.

[...]

6. Imena oseb in organizacij na seznamu v Prilogi se preverjajo v rednih obdobjih in najmanj enkrat na šest mesecev, da se zagotovi utemeljenost njihovega zadržanja v seznamu.“

- 8 Organizacija PMOI je bila na seznam iz Priloge k Skupnemu stališču 2001/931 dodana s Skupnim stališčem Sveta 2002/340/SZVP z dne 2. maja 2002 o posodobitvi Skupnega stališča 2001/931 (UL L 116, str. 75).

- 9 Vpis organizacije PMOI na seznam iz Priloge k Skupnemu stališču 2001/931 je bil nato ohranjen z več poznejšimi sklepi, ki jih je Svet sprejel v skladu s členom 1(6) tega skupnega stališča.

Uredba (ES) št. 2580/2001

- 10 Svet je 27. decembra 2001 sprejel Uredbo Sveta (ES) št. 2580/2001 o posebnih omejevalnih ukrepih za nekatere osebe in subjekte zaradi boja proti terorizmu (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 18, zvezek 1, str. 207, in popravek v UL L 52, str. 58).

- 11 V uvodni izjavi 5 Uredbe št. 2580/2001 je navedeno:

„Za uveljavljanje[...] vidikov [skupne zunanje in varnostne politike], ki izhajajo iz Skupnega stališča 2001/931/SZVP, je potrebno ukrepanje Skupnosti.“

12 Člen 2 te uredbe določa:

„1. Razen izjem[,] dopustnih v skladu s členoma 5 in 6:

(a) se zamrznejo vsa denarna sredstva, drugo finančno premoženje in gospodarski viri, ki pripadajo fizični ali pravni osebi, skupini ali organizaciji, navedeni na seznamu iz odstavka 3, ki so v njeni lasti ali s katerimi ta razpolaga;

(b) se nobena denarna sredstva, drugo finančno premoženje in gospodarski viri ne dajo v razpolaganje, bodisi neposredno ali posredno, ali v korist fizični ali pravni osebi, skupini ali organizaciji s seznama iz odstavka 3.

2. Razen izjem[,] dopustnih v skladu s členoma 5 in 6[,] je fizični ali pravni osebi, skupini ali organizaciji s seznama iz odstavka 3 prepovedano omogočati finančne storitve ali storitve v njeno korist.

3. Svet soglasno določi, pregleda in spremeni seznam oseb, skupin in organizacij, za katere velja ta uredba, v skladu z določbami člena 1(4), (5) in (6) Skupnega stališča 2001/931/SZVP; [...]“

13 Organizacija PMOI je bila na seznam iz člena 2(3) Uredbe št. 2580/2001 vključena s Sklepom Sveta 2002/334/ES z dne 2. maja 2002 o izvajanju člena 2(3) Uredbe št. 2580/2001 in razveljavitvi Sklepa 2001/927/ES (UL L 116, str. 33).

- 14 Vpis organizacije PMOI na navedeni seznam je bil nato ohranjen s poznejšimi sklepi Sveta, ki so bili sprejeti v skladu s členom 2(3) Uredbe št. 2580/2001 in med katerimi je sporni sklep.
- 15 Organizacija PMOI je bila izbrisana s tega seznama s Sklepom Sveta z dne 26. januarja 2009 o izvajanju člena 2(3) Uredbe (ES) št. 2580/2001 in razveljavitvi Sklepa 2008/583/ES (2009/62/ES) (UL L 23, str. 25).
- 16 V točki 5 obrazložitve Sklepa 2009/62 je navedeno:

„Na podlagi [izpodbijane] sodbe [...] ena skupina ni bila vključena na seznam oseb, skupin in organizacij, na katere se nanaša Uredba (ES) št. 2580/2001.“

- 17 Ni sporno, da je skupina, na katero se nanaša ta točka obrazložitve, organizacija PMOI.

Dejansko stanje

- 18 Za predstavitev zgodnejših vidikov dejanskega stanja tega spora je v točki 1 izpodbijane sodbe napoteno na sodbi Splošnega sodišča z dne 12. decembra 2006 v zadevi Organisation des Modjahedines du peuple d'Iran proti Svetu (T-228/02, ZOdl., str. II-4665, točke od 1 do 26) in z dne 23. oktobra 2008 v zadevi People's Mojahedin Organization of Iran proti Svetu (T-256/07, ZOdl., str. II-3019, točke od 1 do 37).

19 V točkah 1, 2, 12 in 16 zgoraj navedene sodbe Organisation des Modjahedines du peuple d'Iran proti Svetu je navedeno:

„1 Iz spisa izhaja, da je bila [organizacija PMOI] ustanovljena leta 1965 in da si je za cilj zastavila zamenjavo režima iranskega šaha in nato režima mul z demokratično ureditvijo. Leta 1981 je sodelovala pri ustanovitvi Iranskega nacionalnega sveta upora (NCRI), organa, ki se opredeljuje kot iranski ‚parlament upora v izgnanstvu‘. V času dejstev, odločilnih za ta spor, naj bi bil sestavljen iz petih ločenih organizacij in neodvisne sekcije, ki tvori del vojske, delujoče v Iranu. Po navedbah [organizacije PMOI] in vseh njenih članov so se z junijem 2001 izrecno odpovedali vsem vojaškim aktivnostim in zdaj nimajo več oboroženih struktur.

2 S sklepom z dne 28. marca 2001 je Secretary of State for the Home Department (ministrstvo za notranje zadeve Združenega kraljestva, v nadaljevanju: Home Secretary) [organizacijo PMOI] uvrstilo na seznam organizacij, prepovedanih na podlagi Terrorism Act 2000 (zakon o terorizmu iz leta 2000). [Organizacija PMOI] je vložila dve vzporedni pravni sredstvi zoper ta sklep, eno kot pritožbo (appeal) pri Proscribed Organisations Appeal Commission (komisija za pritožbe v zvezi s prepovedanimi organizacijami, POAC), drugo kot predlog za revizijo (judicial review) pri High Court of Justice (England and Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court) [(višje sodišče za Anglijo in Wales, kraljevo sodišče, upravni oddelek)] [...].

[...]

12 S sodbo z dne 17. aprila 2002 je [navedeno sodišče] zavrnilo predlog za revizijo, ki ga je [organizacija PMOI] vložila zoper sklep Home Secretary z dne

28. marca 2001 [...], ob upoštevanju, da je bil POAC v bistvu ustrezen forum za odločanje o trditvah [organizacije PMOI], tudi tistih glede kršitve pravice do zaslišanja.

[...]

16 S sodbo z dne 15. novembra 2002 je POAC zavrnila pritožbo [organizacije PMOI] zoper sklep Home Secretary z dne 28. marca 2001 [...], zlasti ker je menila, da ni bilo razloga, da bi predhodno zaslišala [organizacijo PMOI], ker je tako zaslišanje v okviru pravnih predpisov, usmerjenih proti terorističnim organizacijam, neizvedljivo ali nezaželeno. Na podlagi istega sklepa je pravna ureditev Terrorism Act 2000 predvidela ustrezno možnost, da [organizacija PMOI] izrazi svoje stališče pred POAC.“

20 Novejše dejansko stanje tega spora je v točkah od 2 do 10 izpodbijane sodbe povzeto tako:

„2 S sodbo z dne 7. maja 2008 je Court of Appeal (England & Wales) (pritožbeno sodišče (Anglija in Wales), Združeno kraljestvo, v nadaljevanju: Court of Appeal) zavrnilo predlog [Home Secretary], da bi se mu pri tem sodišču dovolila vložitev pritožbe zoper odločbo [POAC] z dne 30. novembra 2007, s katero je ta ugodila tožbi zoper sklep Home Secretary z dne 1. septembra 2006, s katerim je bila zavrnjena odprava prepovedi [PMOI] kot organizacije, vpletene v terorizem, in odredila Home Secretary, naj parlamentu Združenega kraljestva predloži osnutek sklepa (Order), da se ime [organizacije PMOI] odstrani s seznama organizacij, ki so v Združenem kraljestvu prepovedane na podlagi Terrorism Act 2000 [...].

3 POAC je med drugim v tej odločbi ugotovitev Home Secretary, vsebovano v njegovi odločbi z dne 1. septembra 2006, s katero je bila zavrnjena odprava prepovedi [organizacije PMOI] in v kateri je bila ta tedaj še vedno opredeljena kot

organizacija,, vpletena v terorizem, (concerned in terrorism) v smislu Terrorism Act 2000, označila za, absurdno‘ (perverse). [...]

[...]

- 5 Z zgoraj navedeno sodbo je Court of Appeal potrdilo presojo POAC. Poleg tega je navedlo, da zaupne informacije, ki jih je predložil Home Secretary, še dodatno potrjujejo njegov sklep, da Home Secretary ni mogel razumno meniti, da se PMOI v prihodnosti namerava vrniti k terorizmu.
- 6 Home Secretary je zato s sklepom z dne 23. junija 2008, ki je začel veljati 24. junija, ime PMOI izbrisal s seznama organizacij, prepovedanih na podlagi Terrorism Act 2000. Ta izbris sta odobrila oba domova parlamenta Združenega kraljestva.
- 7 Kljub temu pa je Svet s [spornim sklepom] ime [organizacije PMOI], poleg drugih, ohranil na seznamu iz Priloge k [Uredbi št. 2580/2001] [...].
- 8 V točki 5 obrazložitve [spornega] sklepa, za katero je gotovo, da se nanaša na PMOI, je navedeno:

,Svet je pri eni skupini upošteval dejstvo, da odločba pristojnega organa, na podlagi katere je bila skupina vključena na seznam, ni veljala od 24. junija 2008. Vendar pa so bile Svetu predložene nove informacije o tej skupini. Svet je menil, da so te nove informacije podlaga za vključitev skupine na seznam‘

- 9 [Organizacija PMOI] je bila o [spornem] sklepu obveščena z dopisom Sveta z dne 15. julija 2008 [...]. V tem dopisu je Svet med drugim navedel:

„Svet se je ponovno odločil, da [PMOI] vključi na seznam [...] Svet je upošteval dejstvo, da odločba pristojnega organa, na podlagi katere je bila [PMOI] vključena na seznam, od 24. junija ne velja več. Vendar pa so bile Svetu predložene nove informacije, ki so upoštevne za to vključitev. Svet se je upošteval te informacije odločil, da mora biti [PMOI] še naprej vključena na zgoraj navedenem seznamu. Zato je Svet obrazložitev popravil v skladu s tem.“

- 10 Svet je v obrazložitvi, priloženi k obvestilu [...], navedel:

„[PMOI] je skupina, ki je bila ustanovljena leta 1965, njen prvotni cilj pa je bil onemogočiti monarhični režim. Njeni člani so tako sodelovali pri odstranitvi več tisoč ‚agentov‘ starega režima in so bili med odgovornimi za ugrabitev talcev na veleposlaništvu Združenih držav v Teheranu. Čeprav je bila PMOI sprva eden najradikalnejših akterjev islamske revolucije, je, potem ko je bila prepovedana, pričela s tajnim delovanjem in je izvedla več akcij zoper obstoječi režim v Teheranu. Tako je bila organizacija odgovorna za teroristične napade, [...]. Poleg tega proti članom te organizacije, nastanjenim v različnih državah članicah Evropske unije, trenutno potekajo kazenski postopki zaradi kaznivih dejanj v zvezi s financiranjem njihovih dejavnosti. Gre za ravnanja, za katera se uporabljajo določbe člena 1(3)(a), (c), (d), (f), (g), (h) in (i) Skupnega stališča 2001/931 ter ki so bila izvršena za namene, opredeljene v členu 1(3)(i) in (iii) navedenega skupnega stališča.“

Glede [PMOI] se uporablja člen 2(3) Uredbe št. 2580/2001.

Tožilska skupina za boj proti terorizmu je aprila 2001 pri Tribunal de grande instance de Paris začela sodno preiskavo zaradi ,oblikovanja kriminalne združbe za pripravo terorističnih dejanj‘ v skladu s predpostavkami francoskega prava na podlagi zakona 96/647 z dne 22. julija 1996. Preiskovalna dejanja, opravljena v okviru te sodne preiskave, so pripeljala do identifikacije domnevnih članov [PMOI], ki naj bi bili odgovorni za več kaznivih dejanj, ki so vsa v neposredni ali posredni povezavi s skupnim podjetjem, katerega cilj je z ustrahovanjem ali nasiljem resno kaliti javni red. Sodna preiskava se poleg teh kaznivih dejanj nanaša tudi na ,financiranje teroristične skupine‘ v skladu s predpostavkami, ki so opredeljene v francoskem pravu z zakonom 2001/1062 z dne 15. novembra 2001 o vsakodnevni varnosti.

Tožilska skupina za boj proti terorizmu v Parizu je 19. marca 2007 in 13. novembra 2007 vložila dodatna obtožna akta zoper domnevne člane [PMOI]. Kazenski pregon na njuni podlagi je bil obrazložen s tem, da je nujno treba preveriti nove informacije, ki so bile pridobljene v preiskavah med letoma 2001 in 2007. Nanašajo se zlasti na dejanski stan ,prikrivanja predmetov, ki neposredno ali posredno izhajajo iz goljufanja še zlasti ranljivih oseb in iz goljufij organiziranih združb, povezanih s teroristično družbo, v skladu s predpostavkami, kot jih določa francoski zakon 2003/706 z dne 2. avgusta 2003.

Pristojni organ je zato zoper [PMOI] sprejel sklep v smislu člena 1(4) Skupnega stališča 2001/931.

Svet navaja, da ti kazenski postopki še vedno potekajo in da so bili razširjeni leta 2007 v okviru boja proti financiranju, ki ga izvajajo teroristične skupine. Svet

meni, da razlogi za vključitev [PMOI] na seznam oseb in subjektov, na katere se nanašajo ukrepi iz člena 2(1) in (2) Uredbe št. 2580/2001, še vedno veljajo.

Ob upoštevanju teh elementov je Svet odločil, da morajo ukrepi iz člena 2(1) in (2) Uredbe št. 2580/2001 za [PMOI] veljati še naprej.“

Tožba pred Splošnim sodiščem in izpodbijana sodba

²¹ Organizacija PMOI je v sodnem tajništvu Splošnega sodišča 21. julija 2008 vložila tožbo za razglasitev ničnosti spornega sklepa in Splošnemu sodišču predlagala, naj:

– razglasi ničnost spornega sklepa v delu, v katerem se nanaša nanjo;

– Svetu naloži plačilo stroškov.

²² Francoski republiki in Evropski komisiji je bila dovoljena intervencija pri Splošnem sodišču v podporo predlogom Sveta.

- 23 Organizacija PMOI je v utemeljitev svojih predlogov navedla pet tožbenih razlogov, od katerih se prvi nanaša na očitno napako pri presoji, drugi na kršitev člena 1(4) Skupnega stališča 2001/931, člena 2(3) Uredbe št. 2580/2001 in pravil o dokaznem bremenu, tretji na kršitev pravice do učinkovitega pravnega varstva, četrti na kršitev pravice do obrambe in obveznosti obrazložitve, peti pa na zlorabo pooblastil ali postopka.
- 24 Splošno sodišče je v točki 36 izpodbijane sodbe glede četrtega tožbenega razloga, ki se nanaša na kršitev pravice do obrambe, poudarilo, da ni sporno, da je Svet sprejel sporni sklep, ne da bi organizaciji PMOI pred tem posredoval nove informacije oziroma novo gradivo iz spisa, ki so po njegovem mnenju upravičevali njeno zadržanje na seznamu iz člena 2(3) Uredbe št. 2580/2001, torej informacije glede sodne preiskave, ki jo je aprila 2001 začela tožilska skupina za boj proti terorizmu pri Tribunal de grande instance de Paris, in glede dveh dodatnih obtožnih aktov iz marca in novembra 2007. Splošno sodišče je dodalo, da Svet organizaciji PMOI *a fortiori* ni omogočil, da bi se o tem lahko primerno izjavila pred sprejetjem spornega sklepa.
- 25 Splošno sodišče je na podlagi tega v točki 37 izpodbijane sodbe sklenilo, da je treba ugotoviti, da je bil sporni sklep, kar zadeva pravico do obrambe, sprejet ob kršitvi načel, ki so bila navedena zlasti v točkah 120, 126 in 131 zgoraj navedene sodbe Organisation des Modjahedines du peuple d'Iran proti Svetu.
- 26 Poleg tega je Splošno sodišče v točkah od 39 do 44 izpodbijane sodbe preizkusilo, prvič, trditev Sveta, da je bilo ukrepanje te institucije upravičeno zaradi posebnega položaja, v katerem je bila v obravnavanem primeru, zlasti zato, ker je bilo nujno treba sprejeti sporni sklep.

- 27 Splošno sodišče je v zvezi s tem v točki 40 izpodbijane sodbe menilo, da zatrjevana nujnost nikakor ni bila dokazana.
- 28 Splošno sodišče je poudarilo, da sta med 7. majem 2008, dnem razglasitve sodbe Court of Appeal, s katero je dokončno prenehala možnost, da bi se Svet še nadalje skliceval na sklep Home Secretary z dne 28. marca 2001, in 15. julijem 2008, dnem sprejetja spornega sklepa, pretekla več kot dva meseca. Toda Svet naj ne bi pojasnil, zakaj neposredno po 7. maju 2008 ni mogel ravnati tako, da bi bila organizacija PMOI ali umaknjena s seznama iz člena 2(3) Uredbe št. 2580/2001 ali ohranjena na njem na podlagi novih podatkov.
- 29 Splošno sodišče je v točki 41 izpodbijane sodbe poleg tega menilo, da tudi če so bili ti novi podatki Svetu sporočeni šele junija 2008, to ne pojasnjuje, zakaj jih ni bilo mogoče nemudoma posredovati organizaciji PMOI, če jih je Svet od takrat nameraval uporabiti v njeno breme.
- 30 Dodalo je, da čeprav je Svet v stališčih v zadevi, v kateri je bila 23. oktobra 2008 izdana zgoraj navedena sodba People's Mojahedin Organization of Iran proti Svetu, izrecno izrazil svoj namen, da se čim hitreje opredeli do „novih podatkov“, s katerimi se je seznanil, ta institucija teh podatkov ni sporočila organizaciji PMOI, ne da bi se pri tem sklicevala na kakršno koli dejansko ali pravno nemožnost, da to naredi, in to čeprav je Splošno sodišče z zgoraj navedeno sodbo Organisation des Modjahedines du peuple d'Iran proti Svetu ničnost enega od njegovih prejšnjih sklepov razglasilo prav zato, ker predhodno ni bila posredovana.
- 31 Splošno sodišče je v točki 42 izpodbijane sodbe ugotovilo, da niti sodba Court of Appeal z dne 7. maja 2008 niti sklep Home Secretary z dne 23. junija 2008 nista samodejno in nemudoma vplivala na takrat veljavni Sklep Sveta z dne 20. decembra 2007 o izvajanju člena 2(3) Uredbe št. 2580/2001 o posebnih omejevalnih ukrepih

za nekatere osebe in subjekte zaradi boja proti terorizmu in razveljavitvi Sklepa 2007/445/ES (2007/868/ES) (UL L 340, str. 100), ki zaradi domneve veljavnosti aktov Unije ohrani veljavnost z zakonsko močjo do svojega preklica, razglasitve ničnosti v okviru postopka za razglasitev ničnosti ali ugotovitve neveljavnosti na podlagi postopka predhodnega odločanja oziroma ugovora nezakonnosti.

- 32 Drugič, Splošno sodišče je zavrnilo trditev Sveta, da je obrazložitev, ki je bila vročena organizaciji PMOI, omogočala spoštovanje njene pravice do obrambe.
- 33 Splošno sodišče je glede tega v točki 46 izpodbijane sodbe menilo, da je to zatrevanje posledica tega, da se zagotavljanje pravice do obrambe v okviru upravnega postopka zamenjuje z jamstvom, ki izvira iz pravice do učinkovitega pravnega sredstva zoper akt, ki posega v položaj in je bil sprejet ob zaključku upravnega postopka.
- 34 Na podlagi tega je Splošno sodišče v točki 47 izpodbijane sodbe ugotovilo, da je treba sporni sklep zaradi utemeljenosti četrtega tožbenega razloga razglasiti za ničen v delu, v katerem se nanaša na organizacijo PMOI.
- 35 V točki 48 je Splošno sodišče navedlo, da čeprav meni, da se v teh okoliščinah ni treba izjaviti o drugih tožbenih razlogih, bo vseeno presojalo drugi in tretji tožbeni razlog zaradi njune pomembnosti glede na temeljno pravico do učinkovitega pravnega varstva.
- 36 Glede teh tožbenih razlogov je Splošno sodišče v točki 78 izpodbijane sodbe ugotovilo, da ni pravno zadostno dokazano, da je bil sporni sklep sprejet v skladu z določbami člena 1(4) Skupnega stališča 2001/931 in člena 2(3) Uredbe št. 2580/2001, ter

da je bila z okoliščinami njegovega sprejemanja kršena temeljna pravica organizacije PMOI do učinkovitega sodnega nadzora.

- 37 Splošno sodišče je zato v točki 79 izpodbijane sodbe razsodilo, da sta drugi in tretji tožbeni razlog utemeljena.

Predlogi strank v pritožbenem postopku

- 38 Francoska republika s pritožbo Sodišču predlaga, naj:
- razveljavi izpodbijano sodbo;
 - samo dokončno odloči o sporu in zavrne tožbo organizacije PMOI ali vrne zadevo v razsojanje Splošnemu sodišču.
- 39 Organizacija PMOI Sodišču predlaga, naj:
- ugotovi, da je pritožba nedopustna;
 - podredno, ugotovi, da o tej pritožbi ni treba odločati;

- še bolj podredno, pritožbo zavrne in

- vsekakor pritožnici naloži plačilo stroškov nasprotne stranke.

Pritožba

- ⁴⁰ Francoska republika navaja tri pritožbene razloge, ki se nanašajo na napačno uporabo prava Splošnega sodišča pri presoji načel v zvezi s pravico do obrambe, člena 1(4) Skupnega stališča 2001/931 in načel v zvezi s pravico do učinkovitega pravnega varstva.

Dopustnost pritožbe

Trditve strank

- ⁴¹ Organizacija PMOI opozarja, da je bil sporni sklep razveljavljen in nadomeščen s Sklepom 2009/62, v skladu s katerim ni več vključena na seznam iz člena 2(3) Uredbe št. 2580/2001, in trdi, da Francoska republika nima interesa za vztrajanje pri tej pritožbi in da je ta zato nedopustna. Podredno trdi, da bi moralo Sodišče odkloniti odločanje o tej pritožbi, ker naj bi bila ta brezpredmetna.

- 42 Francoska republika meni, da je pritožba dopustna, in glede tega trdi zlasti, da ji v skladu s členom 56, tretji odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije ni treba dokazovati pravnega interesa.

Presoja Sodišča

- 43 V skladu z ustaljeno sodno prakso je predpostavka za obstoj pravnega interesa pritožnice to, da lahko pritožba zaradi svojega izida prinese korist za stranko, ki jo je vložila (glej zlasti sodbo z dne 3. septembra 2009 v zadevi Moser Baer India proti Svetu, C-535/06 P, ZOdl., str. I-7051, točka 24 in navedena sodna praksa).
- 44 Francoska republika je bila sicer intervenientka v postopku pred Splošnim sodiščem, vendar je iz drugega odstavka člena 56 Statuta Sodišča razvidno, da lahko ta država članica vloži pritožbo, tudi če je odločitev Splošnega sodišča ne zadeva neposredno.
- 45 Poleg tega je iz tretjega odstavka tega člena razvidno, da državam članicam ne glede na to, ali so bile stranke postopka na prvi stopnji, ni treba dokazovati interesa za vložitev pritožbe zoper sodbo Splošnega sodišča (sodba z dne 8. julija 1999 v zadevi Komisija proti Anic Partecipazioni, C-49/92 P, Recueil, str. I-4125, točka 171).
- 46 Poleg tega ta pritožba v nasprotju s trditvami organizacije PMOI ni postala brezpredmetna, ker je bil sporni sklep o vključitvi organizacije PMOI na seznam iz člena 2(3) Uredbe št. 2580/2001 razveljavljen in nadomeščen s Sklepom 2009/62, v skladu s katerim ta organizacija ob sklicevanju na izpodbijano sodbo ni več vključena na ta seznam v posodobljeni različici.

- 47 Prvič, če bi namreč Sodišče moralo ugoditi pritožbi in zavrniti tožbo organizacije PMOI za razglasitev ničnosti spornega sklepa, bi to pomenilo, kot je pravilno trdila Francoska republika, da bi bil ta sklep del pravnega reda Unije v obdobju od 16. julija 2008, dne začetka veljavnost spornega sklepa, do 27. januarja 2009, dne začetka veljavnosti Sklepa 2009/62, s katerim je bil brez retroaktivnega učinka razveljavljen sporni sklep, ime organizacije PMOI pa izbrisano s seznama iz člena 2(3) Uredbe št. 2580/2001.
- 48 Drugič, prav tako ni razvidno, da bi se spor med strankama zaradi sprejetja Sklepa 2009/62 končal in bi zato pritožba postala brezpredmetna (glej po analogiji zlasti sklep z dne 1. decembra 2004 v zadevi UUNT proti Zapf Creation, C-498/01 P, ZOdl., str. I-11349, točka 12).
- 49 Francoska republika namreč vztraja pri trditvi, da je bil vpis organizacije PMOI s spornim sklepom na seznam iz člena 2(3) Uredbe št. 2580/2001 upravičen, in je pred Sodiščem navedla tudi, da je še vedno v njenem interesu, da Sodišče odkrije napake, ki jih je v izpodbijani sodbi storilo Splošno sodišče, tako da bi lahko Svetu predlagala, naj organizacijo PMOI ponovno vpiše na ta seznam.
- 50 Ker v teh okoliščinah pritožba ni postala brezpredmetna, mora Sodišče o njej odločiti.

Utemeljenost

Prvi pritožbeni razlog: napačna uporaba prava pri presoji načel v zvezi s pravico do obrambe

– Trditve strank

- 51 Francoska republika Splošnemu sodišču očita, da je v točki 37 izpodbijane sodbe razsodilo, da je bil sporni sklep sprejet v nasprotju z načeli v zvezi s pravico do obrambe, saj je Svet ta sklep sprejel, ne da bi organizaciji PMOI pred tem posredoval nove informacije oziroma novo gradivo iz spisa, ki so po njegovem mnenju upravičevali njeno zadržanje na seznamu iz člena 2(3) Uredbe št. 2580/2001.
- 52 Iz sodne prakse Sodišča naj bi bilo razvidno, da obstajajo izjeme od obveznosti predhodnega obvestila o ukrepu zamrznitve sredstev, zlasti v primeru prvotnega sklepa o zamrznitvi, če bi tako obvestilo zmanjšalo učinkovitost takih omejevalnih ukrepov (sodba z dne 3. septembra 2008 v združenih zadevah Kadi in Al Barakaat International Foundation proti Svetu in Komisiji, C-402/05 P in C-415/05 P, ZOdl., str. I-6351, točke od 339 do 341).
- 53 Francoska republika trdi, da je ob sprejetju spornega sklepa očitno obstajala nevarnost prekinitve ukrepa zamrznitve sredstev organizacije PMOI in tako nevarnost zmanjšanja učinkovitosti takega ukrepa.

- 54 Odkar je Home Secretary s sklepom z dne 23. junija 2008, ki je začel veljati naslednji dan, ime organizacije PMOI izbrisalo s seznama organizacij, ki so prepovedane na podlagi Terrorism Act 2000, sklep Home Secretary z dne 28. marca 2001, ki je odločba pristojnega organa, na podlagi katere je bil sprejet Sklep 2007/868, ni mogel biti več podlaga za vpis organizacije PMOI na seznam iz člena 2(3) Uredbe št. 2580/2001, sicer bi bil kršen člen 1(4) Skupnega stališča 2001/931.
- 55 Francoska republika dodaja, da čeprav navedeni sklep z dne 23. junija 2008 sicer ni imel takojšnjega in samodejnega učinka na Sklep 2007/868, Svet ni smel več dopuščati položaja, v katerem je bil navedeni sklep brez podlage, temveč je moral čim prej sprejeti ustrezne ukrepe.
- 56 Ker je Svet 9. junija 2008 od francoskih organov prejel nove podatke, in sicer o sodni preiskavi, ki je bila 9. aprila 2001 uvedena proti 17 domnevnim članom organizacije PMOI, in o uvedbi preiskave proti 24 osebam, ki so po mnenju teh organov upravičevali njihov predlog za vpis organizacije PMOI na seznam iz člena 2(3) Uredbe št. 2580/2001, naj bi za zagotovitev učinkovitosti sankcij moral preprečiti kakršno koli prekinitve zamrznitve sredstev in zato čim prej sprejeti nov sklep o vključitvi organizacije PMOI na ta seznam.
- 57 Francoska republika poleg tega opozarja, da je bil Svet v skladu s členom 1(6) Skupnega stališča 2001/931 konec junija 2008 zavezan čim prej preveriti navedeni seznam, kakor je bil določen s Sklepom 2007/868.

58 Organizacija PMOI trdi, da je Splošno sodišče v izpodbijani sodbi upravičeno zavrnilo trditve Sveta, povzete v tej pritožbi, ko je razsodilo zlasti, da v okoliščinah obravnavanega primera Svet ni upravičeno opustil predhodne seznanitve te organizacije z zadetnimi novimi podatki z obrazložitvijo, da naj bi sicer obstajala nevarnost prekinitve zamrznitve sredstev organizacije PMOI. Presoja Splošnega sodišča naj bi temeljila tudi na elementih dejanskega stanja, ki naj jih ne bi bilo mogoče izpodbijati v okviru pritožbe.

– Presoja Sodišča

59 Splošno sodišče je v točkah 36 in 37 izpodbijane sodbe razsodilo, da je Svet s tem, da je sprejel sporni sklep, ne da bi prej organizaciji PMOI sporočil nove podatke ali novo gradivo iz spisa, ki so po njegovem mnenju upravičevali ohranitev te organizacije na seznamu iz člena 2(3) Uredbe št. 2580/2001, in še toliko bolj s tem, da organizaciji PMOI ni omogočil, da bi se o tem lahko izjavila pred sprejetjem tega sklepa, kršil načela v zvezi s spoštovanjem pravice do obrambe, ki so določena med drugim v točkah 120, 126 in 131 zgoraj navedene sodbe Organisation des Modjahedines du peuple d'Iran proti Svetu.

60 Načela, na katera se je tako sklicevalo Splošno sodišče in jih Francoska republika ne zanika, so razvidna tudi iz sodne prakse Sodišča (glej – v okviru Uredbe Sveta (ES) št. 881/2002 z dne 27. maja 2002 o posebnih omejevalnih ukrepih za nekatere osebe in subjekte, povezane z Osama bin Ladnom, mrežo Al-Kaida in talibani, in o razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 467/2001 o prepovedi izvoza nekaterega blaga in storitev v Afganistan, o poostritvi prepovedi poletov in podaljšanju zamrznitve sredstev in drugih finančnih virov talibanov iz Afganistana (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 18, zvezek 1, str. 294) – zgoraj navedeno sodbo Kadi in Al Barakaat International Foundation proti Svetu in Komisiji, točke od 338 do 341).

- 61 V zvezi s tem je treba opozoriti, da Svetu v primeru prvotnega sklepa o zamrznitvi sredstev zadevni osebi ali subjektu ni treba predhodno sporočiti razlogov, s katerimi namerava ta institucija utemeljiti vključitev imena te osebe ali subjekta na seznam iz člena 2(3) Uredbe št. 2580/2001. Tak ukrep mora, da ne bi bila ogrožena njegova učinkovitost, po svoji naravi omogočati učinek presenečenja in uporabiti ga je treba nemudoma. V takem primeru načeloma zadostuje, da institucija zadevni osebi ali subjektu sporoči razloge in omogoči njeno oziroma njegovo zaslišanje hkrati s sprejetjem sklepa ali takoj potem.
- 62 Nasprotno pa v primeru poznejšega sklepa o zamrznitvi sredstev, s katerim se ohrani vpis imena osebe ali subjekta na seznamu iz člena 2(3) Uredbe št. 2580/2001, ta učinek presenečenja ni več nujen za zagotovitev učinkovitosti ukrepa, tako da je treba zadevno osebo ali subjekt pred sprejetjem takega sklepa načeloma seznaniti z obremenilnimi dokazi in ji oziroma mu omogočiti, da se o tem izreče.
- 63 Splošno sodišče je v izpodbijani sodbi ta načela uporabilo za obravnavani primer in pravilno ugotovilo, da ker se je ime organizacije PMOI s spornim sklepom ohranilo na seznamu iz člena 2(3) Uredbe št. 2580/2001, na katerem je bilo to ime od svojega prvotnega vpisa 3. maja 2002 na podlagi Sklepa 2002/334, Svet ne bi smel, kot je vseeno storil v obravnavanem primeru, sporočiti novih dokazov, obremenilnih za organizacijo PMOI, hkrati s sprejetjem spornega sklepa. Svet bi moral nujno zagotoviti spoštovanje pravice organizacije PMOI do obrambe, to je seznanitev z obremenilnimi dokazi in pravica do izjave, pred sprejetjem tega sklepa.
- 64 Glede tega je treba, kot je to storila generalna pravobranilka v točki 103 sklepnih predlogov, poudariti, da je element varstva, ki ga zagotavljata zahteva po seznanitvi z obremenilnimi dokazi in pravica do podajanja stališč pred sprejetjem ukrepa,

kakršen je sporni sklep, ki povzroči uporabo omejevalnih ukrepov, temeljnega in bistvenega pomena za pravico do obrambe. To velja še toliko bolj, ker taki ukrepi pomembno vplivajo na pravice in svoboščine zadevnih oseb in skupin.

⁶⁵ Namen pravila, da mora biti naslovníku odločbe, ki posega v njegov položaj, omogočeno, da predstavi svoja stališča, preden bo odločba sprejeta, je namreč v tem, da se zadevnemu organu omogoči, da ustrezno upošteva vse upoštevne elemente. Da bi se zagotovilo učinkovito varstvo navedenega naslovníka, je namen pravila zlasti to, da ta naslovník lahko popravi napako ali uveljavlja dejstva v zvezi s svojim osebnim položajem, ki govorijo v prid sprejetju ali nesprejetju odločbe ali taki ali drugačni vsebini odločbe (glej v tem smislu sodbo z dne 18. decembra 2008 v zadevi Sopropé, C-349/07, ZOdl., str. I-10369, točka 49).

⁶⁶ Ta temeljna pravica do spoštovanja pravice do obrambe v postopku pred sprejetjem omejevalnega ukrepa, kakršen je sporni sklep, je poleg tega izrecno določena v členu 41(2)(a) Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, ki ji člen 6(1) PEU priznava enako pravno veljavnost kot Pogodbama.

⁶⁷ Čeprav je bila, kot je opozorjeno v točki 61 te sodbe, glede navedene temeljne pravice priznana izjema v zvezi s prvotnimi sklepi o zamrznitvi sredstev, pa to izjemo upravičuje potreba po zagotavljanju učinkovitosti ukrepov zamrznitve in nazadnje nujni preudarki, ki se nanašajo na varnost ali vodenje mednarodnih odnosov Unije in držav članic (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Kadi in Al Barakaat International Foundation proti Svetu in Komisiji, točka 342).

- 68 Splošno sodišče je v točkah od 39 do 44 izpodbijane sodbe vseeno preizkusilo trditve Sveta, da je ta institucija upravičeno sporočila nove dokaze, ki so obremenilni za organizacijo PMOI, hkrati s sprejetjem spornega sklepa, in ne pred tem sprejetjem, ne glede to, da ni šlo za prvotni sklep o zamrznitvi sredstev, zaradi posebnega položaja, v katerem je bila ta institucija v obravnavanem primeru, natančneje zaradi nujnosti sprejetja spornega sklepa.
- 69 Te trditve je v okviru te pritožbe v bistvu povzela Francoska republika.
- 70 Splošno sodišče pa je ugotovilo, prvič, da je bila 7. maja 2008, na dan razglasitve sodbe Court of Appeal, dokončno odpravljena možnost Sveta, da se še naprej opira na sklep Home Secretary z dne 28. marca 2001 kot na odločbo pristojnega organa v smislu člena 1(4) Skupnega stališča 2001/931 za ohranitev vpisa organizacije PMOI na seznamu iz člena 2(3) Uredbe št. 2580/2001. Poleg tega je Home Secretary s sklepom z dne 23. junija 2008, ki je začel veljati naslednjega dne, upoštevalo to sodbo, saj je ime organizacije PMOI izbrisalo s seznama organizacij, prepovedanih na podlagi Terrorism Act 2000.
- 71 Drugič, ni sporno, da je Svet 9. junija 2008 od Francoske republike prejel nove podatke o sodnih postopkih, ki so bili v Franciji uvedeni zoper domnevne člane organizacije PMOI, podatke, ki bi po mnenju te države članice lahko upravičevali ohranitev te organizacije na seznamu iz člena 2(3) Uredbe št. 2580/2001.
- 72 V zvezi s tem je treba poudariti, da je moral Svet torej čim prej proučiti te nove podatke, da bi odločil, bodisi da ti lahko pomenijo odločbo pristojnega organa v smislu člena 1(4) Skupnega stališča 2001/931, ki lahko upravičuje ohranitev organizacije PMOI na navedenem seznamu, bodisi da je treba to skupino takoj odstraniti s tega seznama.

- 73 Čeprav Svet, kot je trdila Francoska republika, vsaj od 24. junija 2008 ni smel več dopuščati položaja, v katerem Sklep 2007/868 ni imel nikakršne podlage, temveč je moral čim prej sprejeti ustrezne ukrepe, pa – kot poleg tega priznava ta država članica in kot je v točki 42 izpodbijane sodbe pravilno poudarilo Splošno sodišče – niti sodba Court of Appeal z dne 7. maja 2008 niti sklep Home Secretary z dne 23. junija 2008 nista imela samodejnega in takojšnjega učinka na Sklep 2007/868, ki je takrat veljal.
- 74 Zadnjenavedeni sklep je namreč ostal v veljavi zaradi domneve zakonitosti aktov institucij Unije, ki v skladu z ustaljeno sodno prakso pomeni, da imajo ti pravne učinke toliko časa, dokler niso preklicani, razglašeni za nične v okviru ničnostne tožbe ali ni ugotovljena njihova neveljavnost v okviru postopka predhodnega odločanja ali ugovora nezakonitosti (glej zlasti sodbo z dne 12. februarja 2008 v zadevi CELF in ministre de la Culture et de la Communication, C-199/06, ZOdl., str. I-469, točka 60 in zgoraj navedena sodna praksa).
- 75 Splošno sodišče ob upoštevanju temeljnega pomena, ki ga je treba, kot je bilo opozorjeno v točkah 64 in 65 te sodbe, pripisati spoštovanju pravice do obrambe v postopku pred sprejetjem odločbe, kot je sporni sklep, zato ni napačno uporabilo prava s tem, da je v točkah 39 in 43 izpodbijane sodbe razsodilo, da Svet ni dokazal, da je bilo sprejetje spornega sklepa tako nujno, da ni bilo mogoče, da bi ta institucija organizacijo PMOI seznanila z novimi dokazi proti njej in omogočila njeno zaslišanje pred sprejetjem spornega sklepa.
- 76 Iz vsega navedenega je razvidno, da prvi pritožbeni razlog ni utemeljen.

Drugi in tretji pritožbeni razlog

- 77 Drugi in tretji pritožbeni razlog, ki se nanašata na kršitev člena 1(4) Skupnega stališča 2001/931 in na napačno uporabo prava pri presoji načel v zvezi s pravico do učinkovitega pravnega varstva, se nanašata na drugi del izpodbijane sodbe, v katerem je Splošno sodišče preizkusilo drugi in tretji tožbeni razlog, ki ju je pred njim navedla organizacija PMOI, ter ugotovilo, da sta utemeljena.
- 78 Glede tega je treba ugotoviti, da je Splošno sodišče, potem ko je v točki 47 izpodbijane sodbe razsodilo, da je treba sporni sklep zaradi kršitve pravice organizacije PMOI do obrambe razglasiti za ničn, v točki 48 te sodbe odločilo, da čeprav se v teh okoliščinah ni treba izjaviti o drugih tožbenih razlogih, bo vseeno preizkusilo drugi in tretji tožbeni razlog, ki sta bila navedena pred njim, zaradi njune pomembnosti glede na temeljno pravico do učinkovitega pravnega varstva.
- 79 V skladu z ustaljeno sodno prakso pa Sodišče brez nadaljnje obravnave zavrne očitke zoper dodatne razloge v sodbi Splošnega sodišča, ker ti očitki ne morejo povzročiti razveljavitve te sodbe in so torej brezpredmetni (glej zlasti sodbi z dne 2. septembra 2010 v zadevi Komisija proti Deutsche Post, C-399/08 P, ZOdl., str. I-7831, točka 75, in z dne 29. marca 2011 v zadevi Anheuser-Busch proti Budějovický Budvar, C-96/09 P, ZOdl., str. I-2131, točka 211 in navedena sodna praksa).
- 80 V teh okoliščinah je treba ugotoviti, da sta drugi in tretji pritožbeni razlog brezpredmetna.
- 81 Ker ni bil sprejet noben pritožbeni razlog, ki ga je navedla Francoska republika, je treba pritožbo zavrniti.

Stroški

- ⁸² V skladu s členom 69(2) Poslovnika, ki se na podlagi člena 118 Poslovnika uporablja za pritožbeni postopek, se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Ker Francoska republika s svojimi predlogi ni uspela in ker je organizacija PMOI predlagala, naj se Francoski republiki naloži plačilo stroškov, se Francoski republiki naloži plačilo stroškov.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

- 1. Pritožba se zavrne.**
- 2. Francoski republiki se naloži plačilo stroškov.**

Podpisi